

Hatalmas sikerrel mutatkozott be Szegeden a világhírű Skupa csehszlovák bábkabaré

Szombaton délután 5 és este 8 órakor mutatkozott be Szegeden a Szabadság-filmszínházban a Cseh szlovák Állami Bábközösség Spejbl és Hurvinek színháza, a magyarországi vendégtájká alkalmából. A testvéri csehszlovák nép világ-hírű együttesének előadását már a korai, délutáni előadáson is tomboló siker köszöntötte. A java-részt felnőttekből álló közönség há-lás tapssal fogadtatta meg a jókedv-nek és a derűnek azt a baráti csok-rát, amelyre az együttes több mint kétórakéntes műsorából kapott. A rendkívül gazdag és változatos bábszínházi műsor valóságos for-rongásban hozta a zsúfolásig meg-telt nézőteret. Szünni nem akaró-lapssal kérték egyik-másik mű-sorszámmal megismétlését. Különösen a bájos, akadozó magyarsággal konferáló kis Hurvinek tett szert a szombati előadáson igen sok új barátára, nemcsak a gyermekek, a felnőttek körében is. Mélyen a szí-vünkbe zártuk a lámpalázas, kő-péskodó Hurvineket, aki bizony-nyára mindenütt meghódította ed-dig még a közönség szívét. Be-mutatkozásának elején bevallotta, hogy sajnos nem tud magyarul. A számokat a bemutatkozás után „láthatatlanul” konferálta, így is legszeretettebb figurája volt a ka-

baré változatos műsorának.

Az előadás végén az együttes tagjai kijötték a színpad elé, hogy fogadják a magyar úttörők hálás köszönetét a vidám délután-ért. A tizenkét művész között, itt is a kis Hurvinek örvendezhetett legnagyobb népszerűségnek, aki ugyancsak kijött, hogy a bábkü-nevében és a művészek nevében is megköszönje a szegedi közönség lelkes fogadtatását és éltesse ezt a szép baráti találkozást. A forró-sikerű esti előadás után Szeged vá-ro-s tanácsa nevében Mison Gusztáv, a végrehajtó bizottság titkára mondott köszönetet a felejthetetlen estért a Csehszlovák Állami Bábközösség helyettes vezetőjének, Ji-rina Skupova asszonynak, majd a szegedi és a szegedköznyéki bá-bosok nevében Horváth Rózsa pe-dagógus köszöntötte a csehszlovák bábművészeket, Jirina Skupova vá-laszában hangzott, hogy nagy örömmel jöttek Magyarországra, mert tudják, hogy minden előadá-suk ápolja és erősíti a csehszlovák és a magyar nép barátságát. A re-mek, magas művészi értékű játék hálás nézői mindkét előadás után percekig ünnepelték a Cseh-szlovák Állami Bábközösség Spejbl és Hurvinek színházának művészeit és a csehszlovák magyar barátsá-got.

Ma Budapesten szerepel a szegedi Kodály-kórus

Két hónappal ezelőtt tartotta nagysikerű bemutatkozó hangver-senyét a szegedi Kodály-kórus. A bemutatkozás óta a kórus továbbra is derekas munkát végzett, különö-sen a Szentesen rendezett hangver-seny mutatta meg, hogy tagjainak és vezetőjének lelkes munkája újabb gyümölcsöket hoz, a kórus egyre jobban érlelődik egy olyan finom, de telten zengő hangszer-ré, mely a kórus színek sokfélesé-gét a leggazdagabb változatokban tudja megszólaltatni. Eddigi mun-kájuk legjobb eredményét az je-lentette, hogy a budapesti Népmű-vészeti Intézetből a fővárosban tar-tandó hangversenyre kaptak meg-hívást. Ez a meghívás még jobban fokozta a kórus tagjainak felelő-ségérzetét. Valamennyien tudták, hogy erre a hangversenyre úgy kell felkészülni, hogy a kórus nem-csak a szegedi, de az egész vidéki zenekultúra képviselőjében is be-mutatkozhasson, hiszen ez az első vidéki együttes, amely a Népműv-

szeti Intézet hangverseny-sorozatá-ra meghívást kapott. Ma reggel ut-a-zik fel a kórus Budapestre és dél-után 5 órakor kerül sor az izga-lommal várt hangversenyre a Ze-neművészeti Főiskola nagytermé-ben. Már hetekkel ezelőtt megje-lentek Budapest utcáin a hangver-senyt hirdető plakátok és igen nagy érdeklődés nyilvánul meg nemcsak a szereplő kórusok, de az előadott művek iránt is. A Kodály-kórus Kodály 6 vegyeskari művét adja elő, köztük a legjelentősab-bakat, a Jézus és a kufárok-at, a Molnár Annát, az Estét, míg a műsorban még közreműködő kóru-sok, a Vasutas Szakszervezet Köz-ponti Énekkara és a budapesti Ut-törők Művészegyesülete Ének-kara Bartók Béla műveiből adnak elő. A műsor befejezésekor a kó-rusvezető Kodály-kórusok közö-sen éneklék Kodály-Berzsenyi: A magyarok-hoz c. művét, melyet a nagy ma-gyar zeneszerző személyesen vezé-nyel.

Földművelésügyi tervbeszámoló taggyűlések

A Szeged és Vidéke Körzeti Föld-művelésügyi tervbeszámoló taggyű-lése a szövetkezeti tagokkal, hogy va-sárnap tervbeszámoló taggyűlése-ket tart a következő helyeken:

Tápén délelőtt 10 órakor, Ujsze-geden, a Gyárfás vendéglőben dél-előtt 10 órakor, Alsóvároson a Vő-neki-féle vendéglőben délelőtt 10 órakor, Baktóban, a volt DÉFOSZ-helyiségben délelőtt 10 órakor, Mi-hályteleken a pántházban délután 5 órakor, Gyárlárában a mozi helyisé-gében délután 5 órakor.

Kitüntetések

A Népköztársaság Elnöki Ta-nácsa kiváló oktatásügyi dolgozó-kat tüntetett ki.

Csongrád megyéből Kiss Árpád, a Szegedi Tudományegyetem ter-mészettudományi kara általános fizika-kémia tanszékének tanszék-vezető tanára a Munka Érdemren-dei kapta.

A kitüntetések szombaton dél-ben Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke adta át az Elnöki Tanács tanácstermében.

96.

A magas égről a csil-lagok pislákolnak, szem-ben pedig, egy alacsony ajtó mellett lámpa ég. Ez a börtönudvar, találta el Tamás, bár az erős, szögcsodás falakat, amelyekről sok legendát hallott már, a homályban csak se-jteni lehetett.

— Oldják ki a foglyok kezét — szólt oda a fogházor a rendőrnek fáradt és beteg han-gon.

— Na tartsd!

Tamás grimasz vágott. Hát csakugyan olyan helyre hozták be, ahonnan csak egy ajtó visz a szabadba. Annak pedig a kulcsát az öreg foglár a pisztolya mellé akasztotta...

A rendőr hangjában nem érezte most dur-vaságot, a börtönőr pedig szánalmasan, asz-szonyomóra sópánkodott. Hogy nem aludt három napja, s hogy már alig van férőhely, nagyon kesi ez a fogda ennyi sok embernek. Mi a Krisztus szerelméért hoztak ennyi fog-lyot neki? Ezt a szabály se engedi, baj is lehet belőle. Akkor aztán öt okaját minden-ért, szinte sajnálva volt, úgy nyüzsgített, Tamás mégis megvetette mélysegesen. Alja-ember mindegyik; csendő, rendőr, fogházor. Embereket fogdosnak el odakint, az élet szá-bad levegőjén és idebent oldozzák ki a ke-züket a börtönben, ahonnan már úgysem le-het szabadulni. Gyáva kutyák, leköpnivaló príbekek.

A börtönőr kizárta az alacsony ajtót, s mindenkit behívott a folyosóra, amelynek mindkét oldalán vasalt ajtók látszottak a ho-mályban. Egyik lámpát leakasztotta a szög-ről, megállt minden ajtónál és láthatóan löprengött ott.

„Díófát elöltették...”

KOVÁCS MIHÁLY REGÉNYE

— Itt az egyik még elfér — dünnyögte a harmadiknál és kulcsot lökött a zárba. — Na, te hosszabb, gyere be — szólt Tamáshoz, s elörement. — A szűrőddel takarózzol. Pok-róc nincs több.

Tamás bement, orrát megcsapta az ápo-rodott levegő. Három deszka-fekvőhely volt a zárkában. A börtönőr rámutatott az egyikre:

— Ide fekjúdj, ezen ketten elfértek. Ezzel kiment szuszogva és az ajtót be-zárta. A zárkában sötét lett.

Tamás kezdte tapogatni a priccsét, ame-lyen egy pokrócba burkolt emberi alak el-nyúlt vonalait vette ki a lámpafényből az imént. Hallotta a kövér foglár méltatlankodó szavát, hogy a másik foglyot, Imrét, hová a pokolba tegye?

Szűknek bizonyult a börtön, gondolta Ta-más és az jutott az eszébe, jobb volna, ha egy zárkában lennének az öccsével, hátha segí-telnék egymásnak?

— Ül le, aztán fekjúdj le. Majd én bel-jebb húzódom — szólt a priccsen fekvő ember.

Ez a hang és ez a csend, ez a disznó ső-tétség, ami itt körülvette, meg a saját ballá-ba, minden más gondolatot kivetett a fejéből. Úgy érezte, ég az agya s vadul ko-pácsol a szíve, pedig mindent alaposan végig akart gondolni. Kitapogatta a priccsét és leült a szélére, a sebesült ballábát kinyui-totta. Ez tehát a börtöncella, innen kell ki-

A Tiszatáj tavaszi száma

Részletek az „Irodalmi törvényszék” vitájából

Nemrégiben ült össze Szegeden az „Irodalmi törvényszék”, hogy megvitassa a Tiszatáj legutóbbi számának prózái és lírai részét. A törvényszéken elhangzottakból első részként a bevezetést és a lírára vonatkozó megjegyzéseket közöl-jük:

Halász Előd egyetemi tanár

A Tiszatáj írói munkaközössé-gének írói és olvasói hosszú ideje szerettek volna egymással találko-zni olyan formában, hogy a maguk álláspontját egymással ismertessék s megbeszéljék azokat a kérdése-ket, amelyek a folyóirat szerkesz-tése és írása közben adódnak. Eb-ben a vonatkozásban formai tekin-tetben és a tárgyalásról megol-dás látszott legcélszerűbbnek erre.

Pozitívumként kell leszögezni, hogy a Tiszatáj minden számában és írásában a szerkesztésben egy-aránt megmutatkozik az a szándék, hogy a folyóirat az új, a fejlődés-ben lévő magyar irodalmat, a szo-cialista realizmust akarja szolgál-ni. Most a tárgyalás szépirodalmi rész-ével kíván foglalkozni. Ennek a résznek értékét illetően azt sze-retném megjegyezni, hogy pozitív vonások olvashatók ki a szépiro-dalmi részből, általában véve hatá-rozott törekvés van a realista mű-vészet felé, nemcsak elvileg és tar-talmilag, hanem formai szempont-ból is. Ez a realizmus felé való fejlődés a folyóirat egyik legna-gyobb eredménye.

Madácsy László főiskolai tanár

Írószövetségünk keresve keresi a tehetségeket. Írásaik publikálását lehetővé teszi, erkölcsileg, anyagi-lag támogatja őket. Írói fejlődé-süket azzal is igyekszik elősegíteni, hogy írásaikat a Tiszatájban meg-jelentse. Nem szabad tehát csodál-koznunk azon, hogy ezek az írások magukon hordozzák a kezdők nega-tív és pozitív jegeit. Pozitív a megnyilatkozás szükségességének érzete, de negatív a mondanivaló kifejezése, formájának pongyola-sága, szerkezeti aránytalansága, a mondanivaló hitelének hiánya, a képszerűség zavara, a szavak hely-telen használata. Például a „Gya-potszedés” című versnek mondan-i-va-ja megkapó volna, ha költője érzését, gondolatát az ügyetlen szá-vak használatával és a helytelen képek alkalmazásával le nem csök-kenetné.

A „Kis vallomás” című versnek már a címén fennakad a kritikus szeme. Mert, ha van kis vallomás, akkor lennie kell kisebbnek, leg-kisebbnek, legeslegkisebbnek. Azon-ban ha a vers első versszakát elol-vassuk, rádöbbenünk, hogy ez a vallomás nem is olyan kicsike.

„A Kárpátokból jöttem” című vers alap gondolatát a fenyőállat honi táj ihleti. De mennyivel jobb lett volna a vers, ha írója monda-nivalóját az ész zabolájával fékezi és kifejezéseire, képeire jobban vi-gyáz.

„Levél Pablo Nerudához” című versnek is alapvető hibája a for-ma tökéletlen volta. Nem tudom felfogni, hogy a költő tolla miért lesz könnyű, ha a békéről énekel, sem azt, hogy a költő toll hogyan repül. — Mennyi sortöltő, felesle-ges szó!

„A nyárutó” című vers nyárutó-hoz hasonlítanak látja az „érett, szép asszonyt”. Milyen banális kép ez a negyven éves „érett, de izzó ölü” nőről, aki a nyárutóval „édes-bűs” varázsa bejti a költőt.

Van egy-két vers, amelynek szer-zői a banálisnál is nagyobb hiba-ba estek: népieskednek. Az epigon-lira legveszedelmesebbje ez. Sze-reotip kifejezések tömkelege áll a költő rendelkezésére, minden tar-talom nélkül és ezeket írójuk egy valamilyen jelenségre alkalmazza. „A Körös parton írogattam” című versből megtudjuk, hogy a gyoma-i legények olyanok, hogy sejt! haj! sose henyélnek; vagy a munkát ölegetik, vagy vasárnap a jányo-kat karéjba!

Természetesen van a folyóirat-ban elfogadható vers is. A „Vizen Siófok felé” című vers jó arányér-zéssel megszerkesztett. Egy múlt hangulatnak szép szavakba rögzíté-se minden különösebb igény nél-kül. Ezt mondhatom a „Vidám hó-esés” című versről is. A „Boldoggá tettél” című vers szerzője határo-zottan fejlődést mutat előbbi ver-seihez képest. Gondosság érzik a versen.

Dér Endre

az Irócsoport titkára

— Legutóbbi számunk verskésze-lete valamelyest alatta maradt az ősi szám színvonalasabb versei-nek. Ez a tény költőinket maga-sabb eszmei és művészi követelmé-nyek megvalósítására, a szerkesz-tőket pedig gondosabb szerkesz-tői munkára kell, hogy ösztönözze. Madácsy elvtárs elsősorban a for-mai gyengeségekre mutatott rá. Véleményem szerint, mindenek-előtt az eszmiséggel van baj. Az ősi szám versei sikeresebben szol-gáltak szocialista, kultúránk fel-építésének ügyét, a költészet sa-ját eszközeinek felhasználásával.

Madácsy elvtárs megállapításait alán a „Nyárutó” című verssel kapcsolatban helyeslem a legtöre-tlenebbül. Azt is hozzá tenném a bírálathoz, hogy a vers nemcsak banális, hanem meglehetősen de-kadens állásfoglalást tükröz. Ment-ségként talán csak azt hangoztat-hatjuk, hogy a kezdő vidéki költő-ket is meg akarjuk szólaltatni. A „Pablo Nerudához” című versre vonatkozó megállapítások is helyt-állók. Azt azonban meg kell je-gyezni, hogy a költő kifejezése „könnyű a költő tolla, ha békéről zeng éneket” — azt iparkodik ér-tésünkre adni, hogy ha valamely eszme szívünk yérévé válik, annak megírásakor kevesebb küzködik az ember a költői eszközökkel. „A gyapotszedés” című verset jobbnak tartom, mint amilyenek azt Ma-dácsy elvtárs minősíti.

„A Kárpátokból jöttem” című verssel összefüggésben valóban a patriotizmus igényes költői megszó-laltatása a költemény. Kifogásként elsőrendűen az itt-ott dagályos-ságba csapó hamis pátoz, és néhány elkopatott költői fogás alkalmá-zását említhetnénk.

A népieskedésre vonatkozó fejte-getésekkel egyetértek azzal a hoz-záfűzéssel, hogy a „Körös par”-ján írogattam”, a vihasarki folklór gazdag hagyományainak megfele-lően akarja továbbfejleszteni — nem eléggé sikeresen természet'e-sen — ilyen vonatkozású költői ha-gyományainkat. Költőink a népdal-okból, népmesékből sokat tanul-hatnak. A „Vidám hóesés” című vers értékelésével nem értek egyet. Rutinos, de a formalizmussal erő-sen kacérkodó vers.

Befejezésül: valóban nem vers az, amelyik képtelen alkotó cselek-vésre készíteni. Aktivitásra ösztö-nözni, alkotó munkára, helytállá-sra buzdítani kizárólag azok a ver-sek képesek, amelyek — minden sémaszerű megoldás kizárásával — határozott világnézetet tükröznek — a formalizmus tudatos elkerül-lésével — igényesen, művészi szín-ten.

Székely Lajos

történész aspiráns

A legsúlyosabb vádat nem mond-ták el. Az előbbi számhoz képest ugyanis visszaesést jelent a Tisza-táj legutóbbi száma. A „Nyárutó” vers kölcsönös helytelenül tett en-gedményeket a szerkesztőség. A régi társadalomban valóban probléma az „elhanyagolt asszony” kér-dése. A mi valóságunknak azon-ban nem sok köze van ehhez. A szerkesztőség nem mondhatja, hogy azért közölte a verset, mert har-col a sematizmus ellen. Csillik verse rokonzenesebb, de egyéni élmény, amely nem tud közérde-kűvé válni.

Véleményem szerint a kormány-program adta új helyzet elvi, irodalmi vitáinak az értékesítése, helyi feldolgozása és mely megér-tése nagyon szükséges ahhoz, hogy a munka a továbbiakban jobb le-gyen. Madácsy elvtárs felszólítása kizárólag egy szempontra épült fel. Szükséges a versek eszmei monda-nivalójával, eszmei színvonalának biztosításával is többet törődni.

Kiss Lajos

a „Szegedi Egyetem” szerkesztője

— Ennek a vitának egyik leg-fontosabb feladata az lett volna, hogy azokat az elvi problémákat, amelyek felvetődtek, és felvethe-tők, tisztázza, megadja a feleletet. Egy műhöz szeretnék hozzászólni — a „Nyárutó” című költemény-hez. Nem értek egyet azoknak a felfogásával, akik a sematizmus elleni harc álláspontjáról veszik védelembe ezt a költeményt. Dekadensnek nevezném ezt a költe-ményt.

Összefoglaló

Halász Előd:

— A versek eszmei tartal-máról nem beszélünk eleget. Mély eszmiség ezekben a versekben — sajnos — nem igen van. A „Nyár-utó” című versnek nem kellett volna a Tiszatájban megjelennie. A „Vidám hóesés” üde vers — nem értek egyet Székely elvtárral.

A hozzászólások a Tiszatájban megmutatókozó akaratot és igyeke-zetet mint meglevő tényét szögez-ték le. Ez az akarat azonban önma-gában nem elég. A Tiszatájnak is voltak jobb számai már. Az a kér-dés, hogyan lehetne ezen segíteni. A Tiszatáj szerkesztőségének és az egész írói gárdájának tudatosan és következetesen haladnia kell azon az úton, amelyen elindult. Meggyőződésünk, hogy a fejlődő-készség a Tiszatáj egész írógárdá-jában megvan. Szeged közönsége, Szeged dolgozói, akik a Tiszatáj iránt érdeklődnek, a maguk részé-ről is hozzá kívánnak járulni ah-hoz, hogy a fejlődést minél jobban és határozottabban segítsék. Ha ezt az együttműködést ennek a tárgya-lásnak sikerül előbbre vinnie, el-mondhatjuk, hogy nem végeztünk rossz munkát.

A tárgyalásról második rész-ként a prózáról elhangzott felszó-lásokat később közöljük.

szabadulni, gondolta.

Ült a deszkán, a sze-me lassan hozzácsokolt a sötétbe. Észrevette a halvány kis fény-su-garát, ami betört a részen a folyosóról

a másik fal felső részén pedig a kis ablakot, ami olyan sötét volt, mint a kékítő üveg.

— Kapás Kemény János itt van? — kér-dezte.

Olyan hirtelen és hangosan kérdezte ezt, hogy maga is elképedt. Hogy juthatott az eszébe éppen Kapás Kemény János?

— Az bent van a városháza pincéjében. Egész szakasz csendőri őrzí, azt mondják — pattogta a sötétségben egy erős hang.

— Egyes zárkába csukták, Borzasztóan félnek tőle...

Megeredt a beszélgetés. A Kapás Kemény Jánost illető kérdésen egyáltalán nem eső-dálkodtak a cella régebbi lakói. Tisztelték és szerették mindahányan.

Beszélgetés közben kitűnt, a pattogó hang gazdája újárósi, a másik két ember pedig donáti volt. Tamás még csak hallomá-sról se ismerle egyiknek a nevét se. Varga Fe-rencet, az újárósi, (Tamás úgy érezte, kis-termetű ember lehet, mert csak annak a hangja pattoghat így), még vasárnap beho-zták, a másik kettőt hétfőn dében. Fűredi Károly, aki a fekvőhelyét megosztotta Ta-mással, inkább csak kérdegette. Erőtéljes és kemény volt a hangja. Csikós Lajos, a harmadik ember viszont alig beszélt néhány szót, azt is nagyon öregesen, álmosan. A vállát a huzárcsard megsebezte és lázas volt.

(Folytatjuk.)